

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 156 - DESEMBRE 1.993 - PREU: 150 PTA

SON REUS DE RANDA

EDITORIAL

EL CREIXEMENT DE LA POBLACIÓ D'ALGAIDA

El monocultiu del turisme, que s'ha convertit en l'eix de l'economia mallorquina, ha desembocat en un creixement moltes vegades desorbitat i caòtic dels pobles que, tocant a la costa, s'han aprofitat de les allaus de turistes que ens visiten, golafres de sol i d'aigua salada. Per contra, els pobles de l'interior, que tradicionalment han basat la seva subsistència en l'agricultura i la ramaderia, ara es troben en plena depressió i presenten uns transvassament constant de la seva població cap a Ciutat o a llocs turístics propers, cercant la manera de guanyar-se la vida. És gairebé general la disminució de la població als municipis del Pla i no sembla que la idea de l'agroturisme, que es presenta com la panacea de tots els mals, solucioni la situació de retrocés que pateixen.

Dins aquest estat de coses, el cas d'Algaida és certament especial. Sense viure directament del turisme, s'ha aprofitat del veïnatge de Ciutat, s'ha convertit en bona mesura en un poble dormitori, i això ha fet que la població es mantingués estable. Aquests darrers anys s'observa inclús un augment relativament important de ciutadans censats, un increment que no és degut al moviment demogràfic natural: basta repassar aquesta secció d'ES SAIG per comprovar que les defuncions superen els naixements. Es tracta, per tant, de persones que s'empadronen a Algaida i fan que el cens s'infla bastant artificialment.

És bo això? Per contertats aquesta pregunta caldria conèixer molts de detalls i tenir una idea de les motivacions que impulsen aquesta gent a fer-se algaïdins. La impressió que tenim és que cerquen certs avantatges de tipus fiscal, fugint de la pressió recaptadora d'alguns Ajuntaments; en determinats casos poden influir-hi facilitats d'escolarització dels seus fills. Les causes poden ser molt diverses, però pensam que en poques ocasions influeix en la decisió que han pres un propòsit d'integrar-se en la nostra comunitat, ni tan sols a nivell de llengua. I això no és bo. No tan sols no és bo, sinó que pot arribar a perjudicar seriosament la nostra identitat com a poble.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida
Revista mensual. D.L.P.M. 495/80
Domicili: Rei, 1. Algaida.
Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor
ES SAIG només es responsabilitza de l'Editorial.

Dirigeix: Delfi Mulet
Administra: Directiva de l'Obra Cultural
Mecanografia: Mireia Mulet i Guillem Vanrell
Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet, Catalina Martorell.

CALAIX DE SASTRE

ARA O MAI

De Lluís Llach, tant m'emocionen les seves músiques - "Un pont de mar blava" és impressionant, és una meravella- com la seva fidelitat lingüística. En una entrevista recent al diari AVUI recorda, una vegada més, la seva radical renúncia al bilingüisme. Radical? Es pot qualificar de "radical" una postura basada en la coherència entre ideologia d'un cantó i actitud vital i professionalitat, de l'altre? La resposta hauria de ser no, però els mercaders que tant tenen venal el patrimoni personal com el dels altres han convertit en excepció allò que hauria de ser la norma: la perseverança, la lleialtat amb si mateix.

En temps del general F.F.B. -un símptoma del domini cultural nord-americà és la moda de la siglació- els intel·lectuals i els artistes servien de mirall, gràcies a la seva fermesa ideològica, a les masses populars. Però el temps passa. I els devuit anys que fa poc hem celebrat han servit per entelar, esquerdar o, fins i tot, fer mil bocins molts miralls. És per això que la postura exemplar de Llach, i la d'uns poquets més, per desgràcia massa poquets, mereix esser elogiada.

Posats a repartir culpes, i esper que sabreu perdonar que m'hagi pegat per renyar el personal, no actuaria amb seriositat si només retreia les debilitats excessives dels creadors d'opinió. Ara és notícia que tot un ministre pollastre hagi dimitit, però altres, tots nosaltres, ja fa anys que practicam amb excessiva facilitat la "dimissió" lingüística -i pos les cometes amb l'esperança que la nostra sigui una dimissió de ministre, és a dir provisional, revocable.

D'anècdotes il·lustratives de renúncies innobles, ens en sobren. Ara mateix el nostre Ajuntament ha dimitit de la seva condició de normalitzador lingüístic, perquè consent que per informar els automobilistes de les obres del carrer de Palma s'hagi de recórrer a una llengua que no és la catalana. Naturalment, el responsable de la renúncia no és l'empresa constructora, sinó el consistori, com també ho és dels fets que les canonades quedin ben connectades i els carrers ben asfaltats.

Per què hem de renunciar a la nostra condició de catalanoparlants? Per què no tenim una postura d'igualtat i de fermesa davant els hispanoparlants? La nostra, la llengua catalana, per molt que diguin, és també una llengua de comunicació. Com ho són totes les llengües del món mentre es mantenen vives. Per a què s'han inventat les llengües, si no és per comunicar-se, per relacionar-se? Precisament cada vegada que mudam de llengua, contribuïm a negar-li, al català, el seu caràcter comunicatiu. Aquesta és la trampa: defugim-la! Ens entenen. Provau d'amollar-los alguna cosa no gaire elogiosa -amb cortesia i respecte, això sí, que de mala educació tant se'n pot vessar en català, en espanyol com en rus- i veureu si reaccionen de pinyol vermell. Conten la historieta que l'amo en G.C.F., davant els periodistes, va assegurar, en bon mallorquí, que, si guanyaven les passades eleccions, demanarien la cessió per a les Balears de l'impost de la renda. A l'encontre, hi participava el senyor J.M.A. que, en ser interpel·lat, va dir que ho havia entès perfectament i que la resposta era un no contundent. Si quan volen, ho entenen tot!

Durs, són molt durs. I nosaltres, massa febles. Dit a la manera de Joan Fuster: "No hem d'atribuir totes les culpes a l'enemic tradicional. Seria molt còmode, si ho féssim. La culpa també és nostra, i molta culpa. I hi ha d'altres "culpes" interferides. Però si nosaltres no defensem com cal, catalanoparlants, el català, qui ho farà? *El Ministerio de Educación?*"

M'HAN DIT QUE DIUEN

De les Normes Subsidiàries se'n parla bastant, i segurament en sentirem parlar molt més. El que sí hem sentit, com a caire positiu, és que les forces polítiques estan intentant consensuar-les, i això ja és una gran cosa, perquè segurament sortiran problemes, i molts, quan es vulguin dur a terme definitivament, i qualche interès particular en surti perjudicat, cosa que segurament succeirà. Com ja hem dit, en tornarem a parlar més endavant; el que sí sentirem dir a una rotllada és que molta gent dubta que estiguin definitivament aprovades dins la present legislatura.

Però no vos fieu que hi estiguin, ja que poca gent esperava que en aquests moments les obres de conducció de les aigües brutes cap a Montuïri estassin tan avançades com estan. Ens han dit que ja són per Sa Talaieta, és a dir, pràcticament acabades. Això sí, sempre hi ha qualche escèptic que ha dit que per arribar a Montuïri ve molt costa amunt, i ja veurem com anirà, això.

Convendria que qualcú de per s'Ajuntament recordàs a qualcú de per Plaça o sa Placeta quins són els dies i horaris de recollida del fems; ja que han vist bosses de fems els dies que no n'hi ha, de recollida; i ara encara res, però a l'estiu això pot ser perillós pels veïnats. S'altre dia un comentava que quan es va posar aquest servei, hi hagué que deia que ells amb el seu femer del corral en tenien ben abastament,...; els comentaris més generals són molt positius de cara a la recollida del fems. El que no està tan clar és el dipòsit que hi ha devers s'escorxador, de ferros i trastos: allò, hem sentit a dir, s'ha convertit amb un niu de rates i porqueria.

I, posats a donar consells als governants (els remeis els hauran de posar ells mateixos), un comentava que convendria que, ara que ja han posat molts de contadors per l'aigua, l'amollassin com més aviat millor, ja que ara n'hi hauria per tothom, i a l'estiu ja ho veurem, si n'hi ha per tothom o no. Perquè suposam que qualcú ho sap, però els comentaris sobre el nou pou que han fet devora el dipòsit de l'Ajuntament, són ben contradictoris: uns diuen que hi ha molta d'aigua, i d'altres diuen que res, per abeurar un parell de canaris.

Hem sentit parlar molt d'un camp de golf, d'una macro-urbanització, fins i tot d'un hotel enorme,...De moment, diuen, solament són rumors. Si el tema va en sèrio, hauríem de recordar els anteriors precedents en què es va concedir un "interès social" (Modelmon, fàbrica d'asfalt, animalots,...) i els resultats positius que hi ha hagut pel poble d'Algaida. Els precedents al manco haurien hagut de servir per aprendre a alçar els peus, i no tornar a trevalar amb la mateixa pedra.

Tenen tota la raó els qui diuen que aquest Sord ha tornat un pesat i malhumorat, que només sap parlar de temes seriosos. Abans, sobretot en aquest temps, parlàvem més de sopars de matances i de sopars de caçador i d'esclatassangs; a Algaida se n'han collit molts de quilos, i per Ciutat han dit que n'havien trobat tants com per la zona de Lluc i voltants; sense arribar a tant, hem de dir que feia anys que no en sentíem parlar tant, de paners plens. Això sí, ara quan arriben a caseva, tothom posa la bàscula en marxa, per saber quants de "quilos" n'hi ha; abans es parlava d'un paner o mig, o una dotzena o dues o tres,...Sembla com si els haguessin de vendre, tant de pesar-los...

Els caçadors no van tan alegres com els cercadors d'esclatassangs: ni torts, ni cegues, ni perdius, conills pocs i malalts, amb una paraula, una mala temporada. Encara hi ha qui confia en què abans de Nadal baixin els torts i les cegues, però...El que sí sentirem comentar a una taula de cafè és quines són ara les normes per poder ser soci del vedat d'Algaida; i és que diuen que són bastants els caçadors del nostre vedat que parlen castellà...

Aquest final de mes de novembre ens han parlat de dos dinars en què el que més hi ha hagut ha estat bonhumor i ganes de menjar i riure i ballar. Ens estam referint al dinar de l'Associació de la Tercera Edat, i als músics. Totes dues associacions, abans de dinar, passaren per l'església, uns amb missa i altres amb missa i concert, però després,.....a posar miques.

No volíem parlar de les subvencions concedides per l'Ajuntament per una raó simple: hem sentit més comentaris queixosos que positius, i trobam que val més no parlar-ne massa. El que sí volem dir, perquè és una cosa que hem sentit, és que per l'any qui ve haurien de tenir en compte dues coses: donar les subvencions quan és hora, és a dir, molt abans, i explicar als sol·licitants quins són els criteris que se segueixen per la seva concessió a les diferents entitats del poble. Perquè casi totes es consideren mereixedores de més subvencions, perquè tothom pensa que el que ell ha fet és el més important, i no sempre és així.

UN SORD

NOTICIARI

BON ESTAT DE CONSERVACIÓ DEL CEMENTERI

Després de l'estirada d'orelles per la notícia anterior, ara ve la cullerada de mel i la felicitació per la bona imatge del nostre Cementeri. El prop-passat dia de Tots Sants tothom pogué esser testimoni de la netedat i el bon estat de conservació d'aquell lloc tan entranyable, amb les flors característiques que adornaven totes les zones verdes. Enhorabona.

LA DEPURADORA JA FA OLOR

Qui barata, es cap se grata. Això deu pensar el president Canyelles per haver canviat, a més d'altres mesures del Govern Balear, el conseller d'Obres Públiques. I per espessar-se la picó, i perquè el conseller cessat Sr Sáinz també grati un poc, li han concedit la direcció d'Obres de la nostra depuradora, notícia que han recollit els diaris d'aquests dies. Voldríem que la novetat hagués estat l'acabament de la depuradora, però per sentir olor -que sigui poca, que sigui poca- encara hi falta una temporada. Mentrestant, ens van entrenant amb altres olors.

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA D'ALGAIDA

Divendres dia 10 de desembre l'Agrupació Fotogràfica d'Algaida oferirà una projecció de diapositives a l'Ajuntament d'Algaida. Les diapositives ens mostraran, bàsicament, el món subaquàtic del MAR ROIG.

PLUVIOMETRE

El nostre bon amic Gabriel Martorell ens informa que aquest passat mes de novembre varen ploure 71'8 litres.

NOTÍCIES DE L'AJUNTAMENT

NORMES SUBSIDIÀRIES

En nom de l'Ajuntament voldria fer uns comentaris a la carta publicada a la revista ES SAIG del mes de novembre (num 155, pàg 24).

L'Ajuntament està realitzant els treballs de redacció de l'avanç de planejament de les futures Normes Subsidiàries.

Els diferents plànols presentats per l'equip redactor han estat facilitats als diferents grups polítics representats a l'Ajuntament. De l'estudi realitzat per cada un d'ells, s'han efectuat tota una sèrie de rectificacions, amb l'intent de consensuar al màxim la futura norma urbanística. En aquests moments estam a l'espera de l'entrega dels plànols fruit del treball abans esmentat.

Per tant fins ara s'ha treballat amb plànols no definitius que a més a més no han estat aprovats per part de l'Ajuntament i, per tant, no s'han fet públics a tots els veïns.

És per això que, efectivament, pens que és raonable fer arribar una queixa al lector anònim, ja que amb la seva actitud atenta contra tots aquells veïns que per no esser col·laboradors o militants de cap grup polític, encara no han vist cap plànol; s'atenta a més contra el grup polític mitjançant el qual el lector ha vist els plànols, perquè sense cap dubte no se sent representat per ell, i demostra a més un desig desmesurat d'esmenar la futura norma, quan abans de néixer, ja se la passeja pels medis de comunicació i es recullen firmes en contra.

Com és lògic no entraré a discutir les suggerències que es fan a la carta, perquè en aquest cas, també jo demostraria poc respecte per la gran majoria de veïns del poble que encara no poden tenir opinió, senzillament perquè no han vist cap plànol.

Sense cap dubte, al seu moment i amb igualtat d'oportunitats per tothom l'Ajuntament no estalviarà esforços per fer públic el definitiu Avanç de Planejament, i en el seu cas s'estudiaran totes aquelles suggerències que es facin, suggerències que segurament seran prou interessants, i sobretot molt possiblement encaminades a aconseguir el benefici del conjunt de la nostra població.

EL BATLE

FEMS A FORAVILA

Al darrer SAIG, pàg 24, es feien també uns comentaris sobre el fems a foravila. Sense cap dubte existeixen massa indrets on encara s'acumulen les deixalles i brutor, i tots els esforços seran pocs per lluitar contra aquesta pràctica dels abocadors incontrolats.

Tampoc no és menys vera que l'Ajuntament té prevists uns llocs per poder depositar les deixalles; que a segons quins racons se'ls ha netejat i per desgràcia en poc temps es tornen embrutar i que, per tant, la lluita de tots hauria de ser conscienciar a certa gent que amb aquesta actitud en res afavorim el nostre poble.

Per posar un exemple de que l'Ajuntament no resta aturat amb la retirada de fems de foravila, solsament apuntar que, precisament abans de sortir el darrer SAIG, es retiraren set viatges de deixalles del camí de Sa Coma, gràcies a la col·laboració dels veïnats d'aquell indret.

EL BATLE

SUBVENCIONS

L'Ajuntament d'Algaida a la sessió plenària de dia 4 de novembre acordà concedir les següents subvencions:

Club Colombòfil	20.000	
Grup de teatre ES CADAFAL.....	80.000	
Club d'ESCASC	30.000	
Grup de teatre ES PORRASSAR	80.000	
ORFEO de CASTELLITX	100.000	
COSSIERS d'ALGAIDA	30.000	
Club de Pipers d'Algaida	10.000	
Delegació de l'O.C.B.....	30.000	+ 40.000
ES SAIG	35.000	
Club Voleibol	50.000	
Conveni Banda de Música	650.000	
Ràdio Club Algaida.....	20.000	
Associació Tercera Edat.....	80.000	
Grup d'ESPLAI	35.000	+ 70.000
Escoleta Infantil de Pina	30.000	
Associació de Pares d'Alumnes	120.000	
C.D. Algaida	200.000	+ 300.000
Associació fotogràfica.....	50.000	
Club Ciclista POC A POC	40.000	

RANDA

L'Ajuntament aquestes darreres setmanes ha treballat en la neteja de l'aquífer de Randa que durant l'estiu passat ens adonarem que patia una greu contaminació.

CAMINS

Al darrer plenari s'adjudicaren a l'empresa Melchor Mascaró S.A., l'asfalt dels camins de Sa Comuna, Caatellitx (primera fase), Son Moll i Ses Maioles. Les obres ja s'han iniciades. Donat l'estat del camí de Cas Brau s'ha aprofitat per realitzar les obres pertinents per arreglar-lo, ja que ara s'empra més que mai degut a les obres de sanejament que es realitzen al carrer de Palma.

CAMPS DE FUTBOL

Al darrer plenari s'adjudicaren les obres de construcció d'un edifici annexe a les instal·lacions del camp de futbol "Es Porrassar" a l'empresa d'Algaida dirigida per Pedro Janer. Aquest edifici està destinat a millorar les instal·lacions de bar i club social.

OBRES DE SANEJAMENT

Als carrers on hi ha obres en marxa de dotació del servei d'aigua potable i sanejament, els propietaris de cases i solars han de fer saber a l'encarregat d'obra o l'empleat municipal on volen situar les acomeses tant de sanejament com d'aigua potable.

ESPORTS

FUTBOL

1ª Regional

L'equip de 1ª Regional del nostre poble continua la seva participació a la lliga amb la mateixa regularitat que ja hem comentat en altres ocasions. L'única diferència és que ara es guanya i es perd, no només s'empata, resultat que fou el més habitual les vuit primeres jornades.

Els darrers resultats aconseguits per l'equip den Sebastià Feliu han estat:

Algaida - Escolar 1-0
Xilvar - Algaida 3-0
Collerenc - Algaida 1-4

L'equip del C.E. Algaida ocupa la meitat de la classificació amb 2 positius i té les mires posades a millorar l'actual posició. Anim..

Cadets

Passant als equips inferiors del C.E. Algaida direm que els cadets continuen la seva competició amb no massa bons resultats. Esperam que millorin el seu joc o que, al manco, no es desmoralitzin.

Felanitx - Algaida 5-1
Algaida - Escolar 1-5
Colònia - Algaida 5-2

Infantils

Degut al calendari, els infantils han estat dos dissabtes sense jugar. Però, de totes maneres, han aconseguit el primer punt. Esperam que tenguin continuïtat.

Alg - Porto Cristo 2-6
Barracar - Algaida 1-1
Algaida - Felanitx 1-5

Benjamins

Els més petits continuen fent golejadetes, com la que feren al colista, 19 gols. Aquest resultat és escandalós, però es veu que en aquesta categoria no miren massa prim.

L'equip figura el tercer al final de la primera volta. esperam que continui la bona campanya aquest equip den Mateu Llull.

Algaida - Santanyí 3-1
S'Horta - Algaida 3-0
Felanitx - Algaida 1-4
Alg - E.F.Santanyí 19-0

JOCS ESCOLARS

Voleibol

Ja ha començat la nova temporada de Voleibol, puntual a la seva cita anual del mes de novembre.

Els equips prevists per enguany són:

a) Promoció

Iniciació femení (nines de segon).

Benjamí femení (nines de tercer i quart).

Aleví femení A i B (nines cinquè i sisè).

Aleví masculí (nins de cinquè i sisè).

Infantil femení (nines de sisè, setè i vuitè).

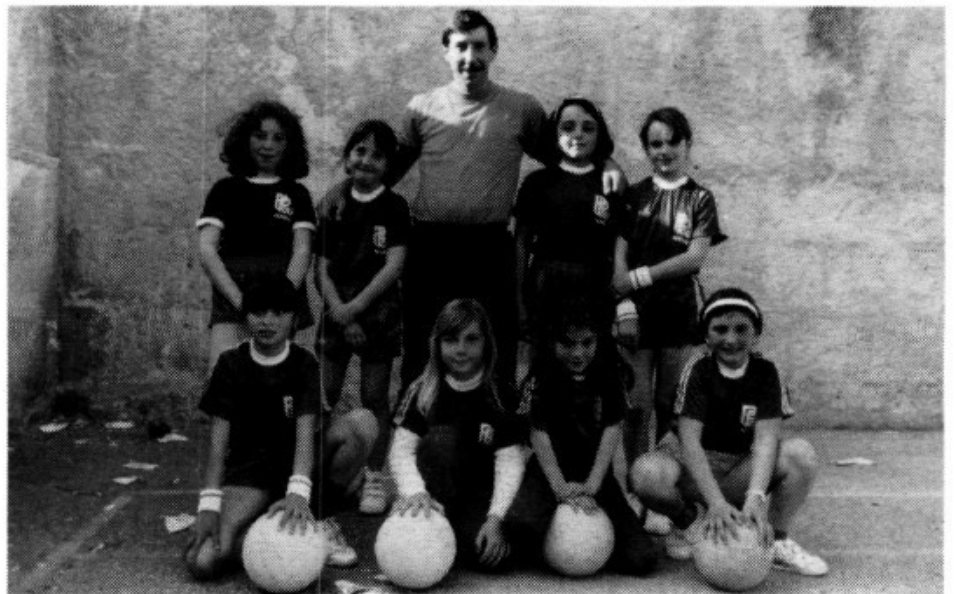
Infantil masculí (nins de sisè, setè i vuitè).

Tots aquests equips són de promoció i participen a la nostra comarca en una primera fase que comença dia 2 de desembre; posteriorment els campions comarcals passaran a la final de Mallorca. Esperam que l'èxit sigui semblant al de l'any passat.

b) Federat o unificat

Hi participen dos equips.

1) Infantil femení: integrat per les jugadores M. Antònia Trobat,

Equip Benjamí femení. Campió de Mallorca. Temporada 92-93

Mª Beneta Sastre, Fca. Pocoví (capitana), Cati Llull, Noèlia Gómez, Maria Vila, Sílvia Arbona, Antònia Perelló i Fca Cirer. Ja han jugat dos partits amb els següents resultats:

ALGAIDA 3-ES LICEU 0
(15-3, 15-2, 15-4)

CORPUS CHRISTI 0-ALG 3
(14-16, 12-15, 2-15)

2) Cadet femení: integrat per Coloma Urrea, Sílvia Urrea, Fca Ferragut, Ester Jiménez, Rosalina Vidal, Miquela Ramis, Cati Barceló i Fca Pocoví. Els resultats dels

partits jugats són:
ALGAIDA 3-MANACOR 0
(15-0, 15-2, 15-11)
SA POBLA 2-ALGAIDA 3
(5-15, 9-15, 15-8, 15-13, 13-15)

Ambdós equips són entrenats, igual que tots els de la promoció, per n'Andreu Gelabert. Desitjam que continui amb els excel·lents resultats que es varen aconseguir la temporada passada, que va culminar amb la festa homenatge a sa Plaça. Hem de recordar que n'Andreu Gelabert com a seleccionador Balear, de Voleibol infantil i cadet femení va participar a la concentració nacional que es va fer a Palència, l'estiu passat amb la participació de les 10 nines millors i més altes de Balears, on hi havia tres algaidines: Margalida Juan, Petra Juan i na Fca Pocoví, que varen gaudir de

10 dies d'entrenament a nivell nacional amb els entrenadors més qualificats de totes les comunitats autònomes i varen passar-ho bé i feren molts amics i amigues.

Futbol Sala o Futbet

Hi ha dos equips, el d'iniciació (nins de 1er i 2on) i el benjamí format pels nins de 3er i 4art que ja han començat la seva aventura escolar per la comarca.

L'A.P.A. organitza i coordina la seva participació en els jocs escolars. Esperam ue arribi a la final de Mallorca com l'any passat.

JOAN TROBAT

Equip cadet de la temporada passada, campió de grup.

NOTICIARI

PER QUÈ AVUI, DIA 28-XI-93, ENCARA ENSUMAM MERDA?

Així de contundent s'expressava un randino, cansat de bones paraules, cançons i excuses que per a res no han servit. El problema ja ve d'enrera, tal com denunciàvem en el número de juliol de la nostra revista: les aigües de la font de Randa i del riu subterrani que passa per davall el poble estan contaminades, diuen que per les aigües residuals d'un establiment turístic. Els veïnats han denunciat els fets a l'Ajuntament, però sembla que les gestions fetes pels responsables municipals no han tingut cap èxit. La persona que ens ho ha denunciat diu que una manguera aboca autèntica merda dins una finca, a tan sols una trentena de metres d'un pou teòricament d'aigua potable. I ella i d'altres troben que ja basta, que ja han perdut la confiança en les institucions. El problema ha de ser solucionat de forma immediata, sense poder esperar a la posta en funcionament del clavegueram, cosa per a la qual, anant tot bé, encara falten massa mesos.

NOTICIARI

CLOTS AL CAMÍ DE CAS BRAU, PERÒ JA ELS ARREGLEN

Els qui heu circulat darrerament p'Es Camí Vell (o de Cas Brau) haureu observat el lamentable estat d'abandó de la seva capa asfàltica. Hem sentit dir que més d'un dels que hi circulaven habitualment, ha fet la promesa de no tornar-hi passar fins que l'hagin arreglat. Casualment el tram més deteriorat és el que es troba a l'indret de la fàbrica d'asfalt BAYOPSA-quina ironia!.

De tota manera hi ha gent que n'ha sortit beneficiada d'aquesta situació. Són els que viuen devers els carrers Quarterada i Can Carrintà, que han notat la disminució del trànsit rodat per l'esmentat motiu.

Convidam el responsable de la xarxa viària que hi faci una volteta per comprovar la situació i posar-hi remei.

Grup de monitors de l'ESPLAI BUROT que muntaren la seva parada davant Can Mulet el dia de Sa Fira (perdó pel retard)

Foto, amb retard, dels quintos que tradicionalment feien bulla el dia de SA FIRA.

NOTES D'ART

"Nihil obstat" era per a mi un escenari obscur de la memòria. Les enciclopèdies tenen, entre d'altres utilitats, la facultat d'il·luminar-la, la memòria. Copii:

Nihil obstat.- Fórmula llatina que hom escriu, d'acord amb el dret canònic, en els llibres i en altres publicacions que requereixen llicència de l'autoritat eclesiàstica. Aquesta expressió (que sencera, és *nihil obstat quominus imprimatur*, "res no hi obsta perquè sigui imprès") ha passat a significar, en el llenguatge corrent, que no hi ha dificultat per al compliment d'alguna acció.

Però l'acció és conseqüència de la reflexió: molta reflexió. El fang és un element carregat de simbologia antropològica: del fang, diuen, ens han creat. Un pilotet de fang modelat -les línies corbes, la figura femenina, l'infant als braços- per refermar el llenguatge simbòlic es converteix en centre i origen de tot el procés creatiu-reflexiu, material-espiritual. Però la figureta no és aleatòria, sinó fruit de tot un procés global anterior. Ja tenim construïda l'espiral que es tanca sobre si mateixa i, alhora, ascedeix els graons de les possibilitats il·limitades: l'helicoide. Comencen els exercicis de lògica; els codis de barres; els jocs de combinatòria del blanc amb el negre, i del blanc amb el blanc, i del negre amb el negre; els jocs de llum i d'ombres. El procés reflexiu es va accentuant, i amb ell el simbolisme. Què culmina en el tòtem de mides humanes -autoretrats dels artistes?- que mostra les múltiples lectures de la realitat objectiva: la dona cadavèrica, la dona prehistòrica, la dona submarina, la dona femenina. Quatre cares diferents d'una mateixa veritat. Existeix la veritat objectiva?

Allò que sí existeix és la continuïtat de la feina d'en **Víctor Andreu** i d'en **Joan Capellà**. Feina que deixa sediment. Formes i materials esdevinguts missatges. Fotografies fossilitzades sobre pedres d'Es Coconar -homenatge pòstum a l'amo en Pep de Randa?, recentment desaparegut.

Nihil obstat és ara, per a mi, una fita, un punt de referència. Gràcies, mestres, per la lliçó.

EL DARRER DE LA CLASSE

26 novembre 1993

26 26

26

20 a les 20h

Nihil Obstat

Joan Capellà. Víctor Andreu

Moli d'en Xina
Alqaida

26 novembre 1993

a les 20 hores

26 26
26

nihil obstat.

SEMPRE PAGA EL MANXAIRE

Així ho expressa una dita popular, deixant clar qui és que té tots els números de la rifa perquè li toqui el "premi".

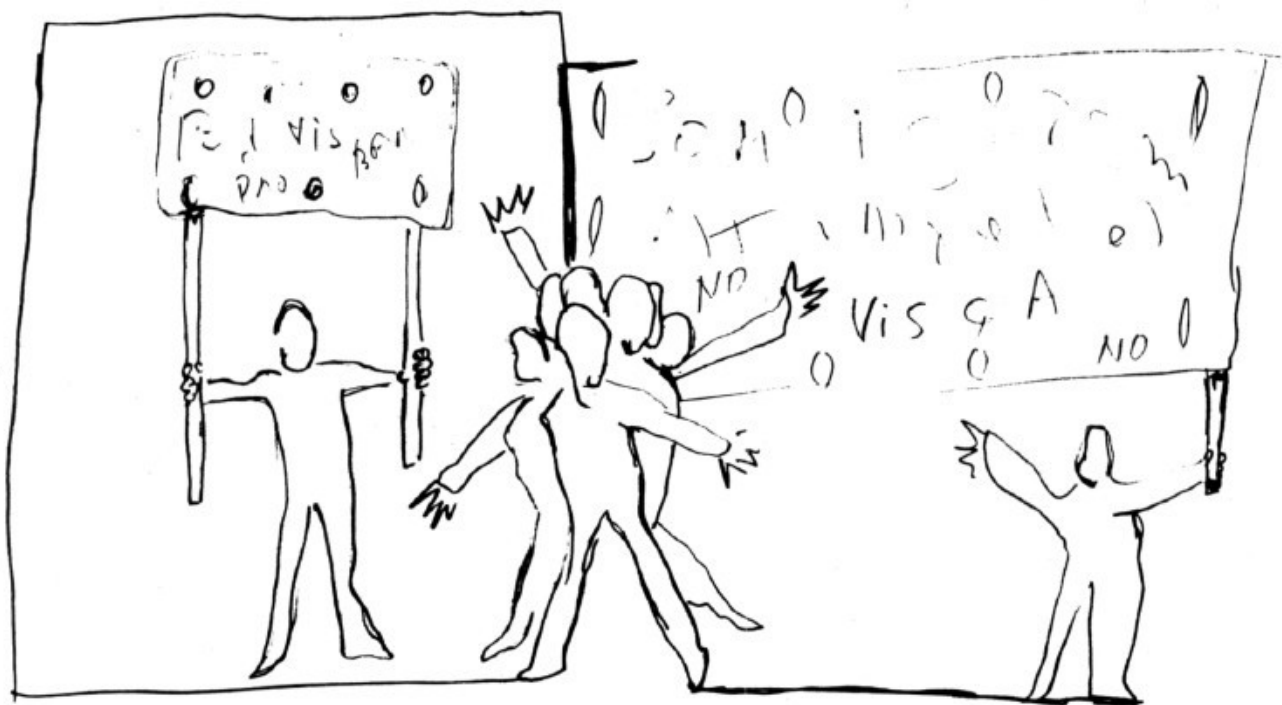
No ens ha de sorprendre, doncs, que ara amb la pressió de la crisi -més social que econòmica- pagui el manxaire; la saviesa popular ja fa anys que ho té ben clar.

Pactes que no arriben a concretar-se i que fan intuir que, en el millor dels casos, serà l'alternativa de triar entre el dolent i el pitjor, però sempre en la mateixa direcció: el manxaire.

La vertadera crisi potser estigui arrelada en els criteris que han fet possible la situació actual i el seu manteniment. Seria convenient, doncs, revisar aquests criteris i actuar en conseqüència. El desajustament conceptual arriba fins al més proper dins l'àmbit de la vida, dia a dia, moment a moment; és suficient revisar alguns pressupostos d'institucions públiques, amb partides que escarrufen a nivell de participació dins el conjunt.

El manxaire sortirà al carrer, protestarà o farà vaga general, però sempre, sempre, pagarà.

VATMARC

ELS LECTORS ESCRIUEN

Quan a l'any 1854 Tomas Alva Edison als set anys va començar a anar a escola, però ni hi va durar gaire, al cap de tre mesos la seva mare el treia molt enutjada amb el mestre, que li havia dit que el seu fill era molt curt i no aprendria mai res de profit.

La seva instrucció, aleshores, va quedar reduïda a la que, a estones perdudes li anava comunicant la seva bona mare i que ells s'esfroçava a completar pel seu compte. Ben aviat es va demostrar que el seu mestre s'havia equivocat de cap a peus.

Quans de casos consemblants, encara que siguin de menys resultat, hauran passat de llavonses ençà, quantes vegades per equivocacions del mestre o poc interès s'haurà perdut una oportunitat per considerar els responsables de l'ensenyament que aquell o l'altre al.lot fregaren sa subnormalitat o perquè eren fills de pares modests i tanmateix no podien pagar-los una carrera

A molts dels que ens va tocar anar a l'escola ses dues o tres dècades després de la guerra ho passàrem bastabt fotut, perquè aquells bons senyors molts d'ells venguts del Front Militar amb graduació baixa no tenien si la més petita idea de lo que vaui diríem Educació General Bàsica.

Lo que escric fa molt de temps, però mai es tard per escriure el passat que de totes maneres forma part de la història, no és que m'ho haguin contat sinó que ho vaig viure dins les meves pròpies carns.

La jornada escolar es reduïda a poques hores, dues hores al matí i poc més d'una l'horabaixa, entre fer un poc trad el mestre, anar-se'n un poc més prest, els al.lots moltes de vegades obrien i tancaven l'escola, uns perquè venien amb vehicle de tracció animal, altres perquè havien d'anar a festejar, l'altre a berenar amb sa senyora (devia pegar fort en es vi perquè quan venia quedava adormit a la cadira) o perquè era molt caçador, o perquè la truja havia de fer els porcells o a anar a canviar les ovelles de tanca o es "recreo", es matí i horabaixa es temps quedava a no res.

I per acabar aquest comentari un poc mal sonant per desgràcia, afegirem un versos per un d'ells, en els seus dies, es feren bastant populars:

ES MESTRE DE .....ÉS
UN BRUT POCA VERGONYA
PASSA ES TEMPS AMB SA SENYORA
I ELS AL.LOTS NO APRENEN RES.

UN Ex-alumne

ORFEÓ CASTELLITX D'ALGAIDA

A la festa de Santa Cecília, hi compareixen tots els músics. L'Orfeó tal volta sia l'entitat que en breu temps ha conquerit el cor de tots els algaidins, car fa 5 anys que celebra aquesta festa de caràcter musical, des de 1988.

Per altra banda, sempre hem volgut que aquest dia, si existeixen diferències d'interpretació musical, fos conjunt amb les altres entitats del poble que fan de la música el seu tarannà existencial. Motiu joïós i bo, per enriquir el nivell cultural-musical d'aquesta gent que és fidel als esdeveniments musicals.

És un bon moment per fer més poble, per alegrar-nos tots i fer festa emprant els coneixements adquirits al llarg dels sempre treballats assaigs.

L'Orfeó es compon de quatre veus mixtes.

Les **Sopranos**, dones eixerides, afilada veu que provoca el nervi gòtic, puix s'arrapa com l'heura sens defallir a l'alçària ni al sosteniment de la melodia.

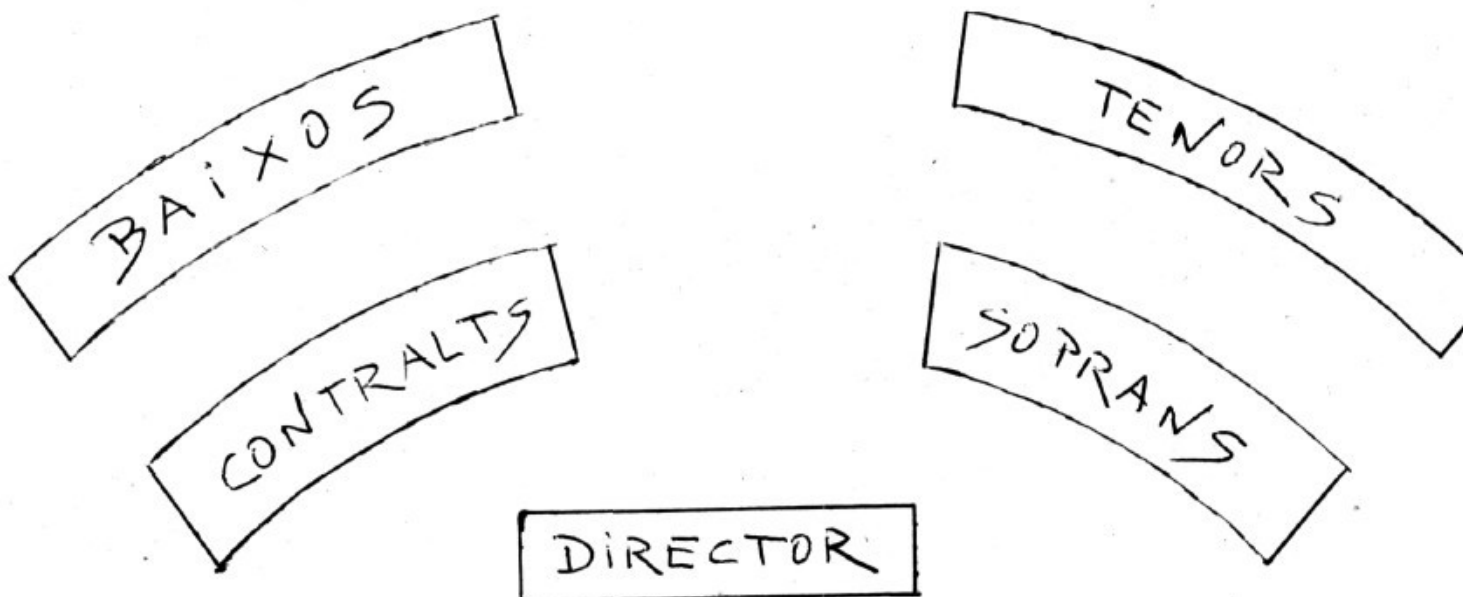
Les **Contralts**, contrapunt i cornisa de l'harmonia, canten les notes sens les quals no seria possible bastir l'edific dels sons que conformen la peça.

Els **Tenors** són la veu que, dels homes, s'enfila més amunt de les voltes de marès de l'auditori "eclesial" on acostuma a fer les actuacions aquest orfeó al poble d'Algaida.

Els **Baixos**, contrafort audible fins als fonaments, posen en relleu l'antítesi del camp auditiu i aguanten sòlidament tot el pes de l'estructura musical.

Aquí seguit teniu la disposició de les quatre veus durant un concert. I també la relació dels cantaires per veus de l'Orfeó, en què alguns actualment són excedents per diversos motius personals, però en continuen fent part.

BERNAT SUREDA

Director:**Antoni Mulet Barceló**Sopranos:

Maria Sureda Mut
Angela Machado Alarcón
Antònia Fullana Fiol
Antònia Oliver Ballester
Antònia Pizà Cañellas
Antònia Sitjar Gomila
Antònia Juan Garcias
Bàrbara Socias Gelabert
Jerònia Canyelles Rubí
Margalida Garcias Vich
Margalida Mut Munar
Maria Trobat Oliver
Sebastiana Vanrell Puig

Tenors:

Bernat Sureda Cañellas
Antoni Puigserver
Joan Vallespir Barceló
Esteve Mulet Barceló
Gabriel Vich Miralles
Gaspar Bibiloni Oliver
Joan Balaguer Mulet
Josep Puigserver i Janer
Josep Puigserver
Mauricio Pérez de Mendiola Femenia
Ramon Urrea de Egea
Santiago Linares Burgos

Contralts:

Apolonia Juan Oliver
Bel Ramis Coll
Catalina Oliver Elies
Catalina Sastre Garcies
Catalina Simon Sastre
Catalina Martorell Llaneras
Coloma Oliver Fullana
Jerònia Oliver Trobat
Joana Balaguer Rotger
Joana Martorell Garau
Margalida Cardell Puigserver
Maria Antònia Oliver Elies
Maria Jaume Salas

Baixos:

Antoni Canyelles
Jaume Oliver Bauzà
Jaume Oliver Puigserver
Joan Oliver Bibiloni
Miquel Garcias Seguí
Miquel Perelló Mut
Rodolfo Matas Ferrer

(Fotografia cedida per J. Balaguer)

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

— Centre Coordinador —

BIBLIOTECA MUNICIPAL D'ALGAIDA

NOTÍCIES.

► DONACIONS DE LLIBRES A LA BIBLIOTECA.

El passat mes de Novembre, l'Ajuntament de Palma donà a la Biblioteca un lot de 23 volums. Els llibres, editats per aquest ajuntament, són de temàtica diversa però la majoria es centra en la història, l'urbanisme i l'arquitectura de Palma. Així mateix, l'editorial Pablo Iglesias ens ha obsequiat amb 3 volums que han passat a formar part del fons bibliogràfic de la Biblioteca.

► VISITA DEL GRUP D'ESPLAI.

Durant el mes de Novembre els nins i nines del grup d'Esplai Burot d'Algaida han continuat les visites a la Biblioteca. Aquestes visites han tengut com a objectiu donar-los a conèixer el funcionament de la biblioteca, així com fomentar l'aspecte lúdic de la lectura.

INFORMACIONS.

► A l'actualitat, la Biblioteca Municipal ofereix els servei de lectura i consulta dins la sala, d'accés totalment lliure, i el servei de préstec a domicili. Per a beneficiar-se d'aquest darrer servei és necessari se soci lector. La inscripció és gratuïta.

NOVETATS.

► Aquests són alguns dels títols més interessants que darrerament s'han incorporat a la Biblioteca:

BADA ELIAS, J. La inquisició a Catalunya (segles XIII-XIX). Barcanova, 1992.

CAMPANER A. Cronicon Mayoricense. Ajunt. de Palma, 1984.

ESTELRICH, P. La Banda Municipal de Palma: 25 anys. Ajunt. de Palma, 1991.

FURIÓ, A. Panorama de las Islas Baleares. Ajunt. de Palma, 1988.

JUAN PAYÁN. El cine español de los 90. J.C., 1993.

LLOMPART, G. I ALTRES. Mallorca: Imatge fotogràfica i etnografia. Ajunt. de Palma, 1992.

NÚÑEZ, A. Informática y electrónica musical. Paraninfo, 1992.

PÉREZ, M. Diccionario de la música y los músicos. Itsmo, 1985.

RAS i OLIVA, E. Diccionario conceptual de l'electrónica. Marcombo, 1992.

RODA BATLLE, J. Música i músics a casa nostra. Teide, 1993.

SABATER, G. El castell de Bellver. Ajunt. de Palma, 1990.

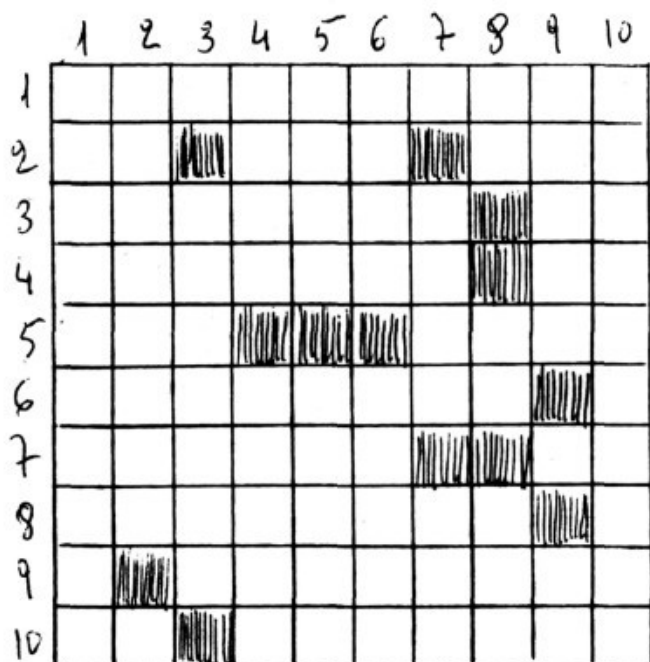
SALVADOR, S. L'univers conegut. Barcanova, 1992.

VILLALONGA, Ll. La bruixa i l'infant orat. 3 i 4, 1992.

**Consell Insular
de Mallorca**

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Llegendària, mítica. 2. Arbre de la família de les ulmàcies. Cas, esdeveniment (al revés). Gran extensió d'aigua salada. 3. Criaturades. Molibdè. 4. Divan, turca. 499. 5. Unitat de potència en el sistema MKSA (al revés). Elogi, lloança. 6. Persona que treballa fustes fines. Nitroge. 7. Illa de cases. Delicat, exquisit. 8. Boscós, silvestre. Mil. 9. Mil. Sucre de canya. 10. Existeix. Bastaix, maleter.

Verticals: 1. Forma de la religió que afirma que només hi ha un sol Déu. 2. Que es pot copiar o falsificar. Sofre. 3. Temperatura. Aprenents, principiants. 4. Massa que resulta de la coagulació de la part caseosa de la llet, brossat (al revés). Excaven, enfonsen (al revés). 5. Dona mitològica fecundada per un cigne. Lloc de l'antiquitat que obligfa a un llarg viatge. 6. Injúria, ultratge. Assassinàs, executàs (al revés). 7. Punt de màxim plaer sexual. Bot, cabriola. Fúria, ràbia. 8. 999. Article femení. Planta herbàcia crucífera. 9. Vehicle automòbil de càrrega. Fòsfor. Afirmació. 10. Dona que aguanta molt de temps caminant sense fatigar-se.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 27.

SITNELODE
LMATSEPON
JAVESTANA
FOLRMOSSM
DIABOLICI
IEMNYORSN
FICANALLA
RESMIRVIL
ESREVREPA
PALOVELAM

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar deu sinònims de "mala persona". Amb les lletres que vos sobrin podreu llegir el primer vers d'una coneguda poesia de Joan Maragall.

Solució a la passada sopa de lletres: Després d'eliminar els deu noms d'home començats per "T", podeu llegir: "Això eren set germans godans cabotans de la sala pambolians", que és el principi d'una rondalla.

TR Titoieta Ràdio, 107.5 FM

Suma de Comunicacions

La Marató de Titoieta Ràdio fou notícia a l'Estat Espanyol.

La Segona Marató de Titoieta Ràdio es va poder sentir durant uns minuts a tot l'Estat Espanyol. El programa de RNE-Ràdio 5 (Madrid) "Con los 5 sentidos" va emetre en directe una breu entrevista amb els promotors de l'emissora d'Algaida. Aprofitant l'ocasió, la presentadora de l'espai, SILVIA ARLET, fou nomenada padrina d'honor de la Segona Marató. Les 40 hores de ràdio en directe s'iniciaren el divendres 1r d'octubre a les 22 hores del vespre i finalitzaren el diumenge 3 d'octubre a les 14 hores. L'esgotadora experiència comptà amb la participació de tots els programes de l'emissora. L'any passat TR organitzà la Primera Marató que va tenir una durada de 24 hores.

Comença un nou programa per restar indiferències i sumar comunicacions.

El passat 8 d'octubre, Titoieta Ràdio va estrenar la nova programació de tardor-hivern. Entre les novetats d'aquesta temporada cal destacar el magazine d'actualitat "Territori d'Incògnites" que s'emet els dissabtes de les 10,30 a les 13,30 hores del migdia. El programa està dividit en sis blocs monotemàtics i inclou tres bolletins de notícies locals.

Una altra de les novetats de la programació de TR és l'espai "Crescendo" dedicat específicament a la música clàssica.

El Sorteig Setmanal de TR regala un caramull de premis.

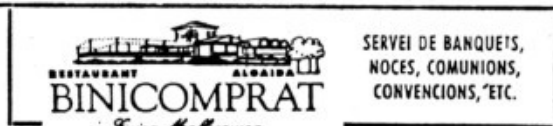
Ja ha començat una promoció especial de Titoieta Ràdio que durant 10 setmanes obsequiarà amb magnífics lots de premis als guanyadors d'una sèrie de sortejos. Participar-hi és molt fàcil: demanau un billet gratuït després de cada compra a les tendes de comestibles d'Algaida i comprovau si heu guanyat escoltant Titoieta Ràdio cada dissabte a les 12 del migdia. Els billets són vàlids fins al 31 de desembre de 1993.

SORTEIG SETMANAL de N.º 00000 TITOIETA RÀDIO

El sorteig s'efectuarà cada dissabte a les 12 del migdia i serà emès en directe per Titoieta Ràdio.

Sintonitzeu TITOIETA RÀDIO 107.5 FM Stereo

BILLET GRATUÏT PROMOCIÓ VÀLIDA FINS EL 31-12-93 SUMA DE COMUNICACIONS

Bon dia, des de la plaça d'Algaida...

Així començava el programa especial que TR va emetre en directe des de la Fira d'Algaida. L'equip de "Territori d'Incògnites" fou l'encarregat de preparar un espai d'un contingut molt divers: enquestes entre el públic, entrevistes als firers i converses amb els responsables de les entitats i associacions locals presents a la diada comercial de tardor.

L'emissora d'Algaida va connectar amb "Radio Santa María" de Toledo.

Titoieta Ràdio va connectar durant uns minuts amb la primera emissora de l'Estat Espanyol que emet durant 24 hores una programació exclusivament religiosa. "Radio Santa Maria" depèn de l'Arxidiòcesi de Toledo i és una experiència que té el seus precedents a Itàlia. El director de l'emissora toledana, JUAN DIAZ BERNARDO, fou entrevistat dins el bloc d'actualitat general del magazine "Territori d'Incògnites". Posteriorment, s'efectuà una enquesta telefònica entre els capellans de les Illes, per intentar conèixer si una emissora religiosa tendria futur a la nostra comunitat autònoma.

Marta Ferrusola va parlar dels esports d'aventura a Titoieta Ràdio.

L'esposa del president de la Generalitat de Catalunya, MARTA FERRUSOLA, és una gran afeccionada als esports de risc. El passat dissabte, 23 d'octubre, tenia previst practicar un vol amb ala delta o parapent llançant-se des del cim del Montsec (Lleida). Finalment, la nova prova aèria de la primera dama catalana no fou possible, a causa de les adverses condicions meteorològiques. No obstant això, Titoieta Ràdio va entrevistar-la. Una de les qüestions de la conversa fou si recomanaria l'esport de risc a l'esposa del president del Govern Balear. La resposta fou que sí...

MARTA FERRUSOLA va declarar en el decurs de l'entrevista que ha vingut a la Vila d'Algaida. El motiu d'aquesta visita va esser presenciar una carrera ciclista al velòdrom del nostre municipi. El seu marit JORDI PUJOL és un gran afeccionat al ciclisme.

ELS PETS no volen ser un conjunt ni insípid, ni incolor, ni inodor.

Un altre cop el dinàmic equip dels "No Volem Ser" ens acostaren a les figures més punteres del rock en català. El passat dissabte, 23 d'octubre, van emetre una xerradeta amb Lluís Gavalrà i Joan Reig, veu i bateria d'ELS PETS. La conversa fou enregistrada el 21 d'octubre a un hotel de Ciutat. Els tarragonins vengueren a l'illa per actuar al concert organitzat pel G.O.B. (Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa) a Sa Pobla. Aquest acte havia d'esser el darrer concert de la temporada, després de realitzar-ne més de quaranta per tot arreu dels Països Catalans. Malauradament, es va suspendre per malaltia de Marc Grau, guitarrista del grup a la gira TourNem-hi '93. Durant la xerrada es tractaren els temes més diversos, però, en allò que es va centrar principalment la conversa, fou el pròxim disc. El quart llarga durada d'ELS PETS serà enregistrat aquest mes de novembre i no tenen clar el nombre de temes que hi inclouran. Els títols que, segur, formaran part d'aquest nou treball seran: "La mort em ve a buscar", que tracta d'un malalt terminal de SIDA; "Jordi no vol votar" tracta d'aquells que no voten i acaben afavorint els que sempre guanyen i "Jo vull ser rei". Serà un elapè compromès, inèdit i en la línia més pop. Per gaudir-ne haurem d'esperar a principis del 94. "¡ERAM ATEP ED"

Premi HERBES DOLCES 93

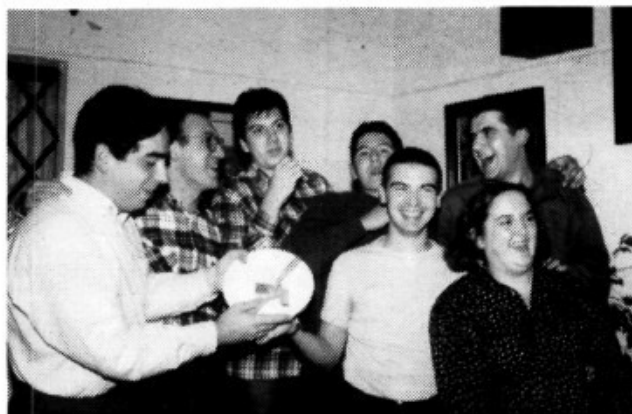
El programa de TR "Temps de Cinema" ha guanyat el "Premi Herbes Dolces 93" al millor espai de la temporada. L'entrega del guardó va tenir lloc en el decurs d'un sopar el passat 31 d'octubre, vispera de Tots Sants.

Premi HERBES SEQUES 93

Els "No Volem Ser" foren guardonats amb el "Premi Herbes Seques 93". El programa dedicat al pop-rock en català ha treballat intensament durant la darrera temporada.

És Nadal a Titoieta Ràdio

L'emissora municipal d'Algaida oferirà una programació especial dedicada a les festes nadalenques. El pròxim 24 de desembre a partir de les 20 hores emetrà l'espai "És Nadal a Titoieta Ràdio". El programa especial intentarà aclarir algunes de les incògnites que envolten aquesta celebració festiva. Redifusió: 25 de desembre a partir de les 9H del matí.

TR retransmetrà les Matines

Enguany Titoieta Ràdio novament retransmetrà en directe les matines d'Algaida. La retransmissió començarà a les 23 hores de la vigília de Nadal. L'acte religiós es podrà escoltar novament el 25 de desembre a partir de les 12 del migdia.

- Què celebrem per Nadal?
- Aniversari o Misteri?
- És Nadal una festa universal?
- Quin és el missatge de Nadal?
- Què és l'Anunci de l'Àngel?
- Quin era el cant original de la Sibil·la?
- Què és el Sermó de la Calenda?
- Com era el Nadal a la Edat Mitjana?

ÉS NADAL A TITOIETA RÀDIO
24 de desembre a les 20 hores
25 de desembre a les 9 hores

Dilluns

- 21.00 MAL PES CAP
redifusió
- 22.30 DE TOT I MOLT
redifusió
- 23.30 XIMA-XEMA
redifusió

Dimarts

- 21.00 TITOIETA POP
redifusió
- 23.00 NO VOLEM SER
redifusió
- 24.00 BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL
redifusió

Dimecres

- 21.00 TEMPS DE CINEMA
redifusió
- 22.00 TERRITORI D'INCÒGNITES
redifusió

Dijous

- 21.00 COMO UN FANTASMA GRIS
redifusió
- 22.00 JA HO VEUREM
redifusió

Divendres

- 18.30 MAL PES CAP
música hard
- 20.00 DE TOT I MOLT
varietat musical
- 21.15 Connexió amb Catalunya Ràdio

Dissabte

- 9.30 TEMPS DE CINEMA
revista cinematogràfica
- 10.30 TERRITORI D'INCÒGNITES
magazine d'actualitat, inclou
TITOIETA INFORMACIÓ a les 11,
12 i 13 hores
- 13.30 Ràdio-Diari Migdia
connexió amb RNE-Balears
- 14.00 COMO UN FANTASMA GRIS
música sudamericana
- 15.00 TITOIETA POP
moguda musical del moment
- 17.00 NO VOLEM SER
pop-rock en català
- 18.00 BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL
rock'n'roll
- 20.00 Connexió amb Catalunya Ràdio

Diumenge

- 11.00 XIMA-XEMA
fanzine radiofònic
- 12.00 PETIT SUISE
per a la gent menuda
- 14.00 JA HO VEUREM
revival musical

LES DIFÍCILS RELACIONS ENTRE ELS HABITANTS DE LA PARRÒQUIA DE MONTUÏRI I ELS DE LA PARRÒQUIA DE CASTELLITX A MITJAN SEGLE XIV (1358)

Sempre ha cridat l'atenció a molts d'algaïdins el fet que el nostre terme municipal arribi d'una manera gairebé insultant fins ben prop del poble de Montuïri. Aquesta situació tan poc comuna provoca que molts propietaris montuïrencs actuals acabin pagant la contribució rústica a l'Ajuntament d'Algaida.

Els criteris de divisió dels antics "ajza" (1) en els actuals termes municipals hauríem d'anar a cercar-los molt abans de les ordenacions de 1300, però de segur que fou amb aquestes que es posaren per primera vegada i d'una manera clara les fites (2) que delimitarien cada nou terme administratiu.

El motiu més creïble a l'hora de saber el per què d'aquest desequilibri entre el terme de Castellitx i el de Montuïri pensam que és l'extensió de les grans possessions com Formiguera (que arribava al Puig Moltó), Males Herbes, Pola, Son Piris, Benicanella (Son Trobat)... que amb la seva pertinença al terme de Castellitx arrastrarien terres molt pròximes al nucli de població de Montuïri.

Pensam que aquest problema va esser ja entrevist pels tècnics que treballaren en les ordinacions de Jaume II i per això, en compensació, negociaren el dret que adquiriren els pobladors de Montuïri de tenir empriu a la llenya dins mil quaterades de garriga del terme de Castellitx.

Això en alguns moments provocà la crispació entre els habitants de Montuïri i els de la Parròquia de Castellitx, tal i com ho demostren els documents que seguidament us transcrivim.

I

1358. Setembre, 17. Ciutat de Mallorca.

Lo Loctinent del senyor Rey al amut lo batle de Castellig o a son loctinent, salut e dilecció. Com nós a instància e requesta dels jurats e prohòmens de Montuëri haguessan ~~XabX~~ a vós ab letre menat que menassets a als cuns habitants iuridicció vostre e a qui possessions havets, que no embargassen los habitants de Montuëri en haver emprius de tallar lenys en les possessions dels dits habitants de la vostre parròquia en les quals los dits prohòmens de Montuëri afermaven haver dret de tallar. Si donchs los dits havets possessions en la vostra parròquia no volien allegar a proposar devant vós per les quals los dits prohòmens de Montuëri fossen enbregats. E vós, de manament nostre ab la dita letre a vós fet hagats menat an Bernat Prats, procurador dels prohòmens de la Vayl de na Pina e a na Valensa, muller den P. Tortosa, axí com a tudriu del fiyl e hereu del dit marit seu, e an P. Cabrer, que per si o altres deguessen comparar devant nós ~~Xsegons~~ que per nostre letre havem nisi contest~~X~~ lo primer dia no fariat après la festa de Siquagesma per proposar e allegar lurs rahons devant nós, segons que per vostre letre havem contenit. E los dits havets possessions en vostre batliu dins lo terma per nós assignat no haien curat de comparar devant nós ans en Johan sa Font, notari, síndics i procurador dels dits jurats e prohòmens de Montuëri, comperent devant nós lo dit jorn acusant la contumacia de la part contrària hage protestat del dret de la sua partida. Empersò a instància e requesta del dit Johan sa Font per nom desús dit, vos dehim e us manam que fassats manament als dits desús nomenats a terras sòts vostre batliu havens que, dins sinch jorns après la presentació dels presents a nós feta ells per si o per lurs procuradors, degen

comparer devant nós per hoyr la declaració per nós sobre les coses desús dites promulgador. E usò principalment e peremptòria en altre maner en contumacia dles no comperents. Nós nostra declaració promulgariem le lur presència. Datum Maioric. a XVII die septembre anno predicto.

ARM. AH-19. f. 49.

II

1358. Ciutat de Mallorca.

Lo Governador al amat lo batle de Castulig e a son lochtinent, salut e dilecció. Per part dels jurats e prohoms de Montuèri son estudes a nós mostrades Ordinacions alsuncs fetes per manament del senyor Rey en Jaume, de bona memòria, per en P. Strus, en P. des Bruy ... en les quals Ordinacions haver vist contenint en qualmanera el ... quel loch de Montuèri se pobla, foren ordonades e assignades M quartarades de garriga al dit loch de Montuèri als habitants de aquelles quals M quartarades són en vostra parròquia. E com los dits habitants de Montuèri vullan per empriu lur haver o tallar lenyas de les dites garrigues, venan alcunes persones de vostre parròquia qui contrasten de pendra aquellas lenyas als dits habitants. E encar de haver-hi algun empriu per que soplegat a vós sobre assò ésser provahit de ramey de iusticia, dehim-vos e us manam que vós ayats e observets e tenir e observar passats per vostres sotsmesos les dites Ordinacions als dits habitants de Montuèri. Emperò si vós als vostres sotsmesos haviets causes iustes o rahons per que asso fet no deguessats, assignats als dits ayals allegacions aquellas rahons que dins III jorns aprés lo manament fet sien e compareguen devant nós per allegar de lur dret e assò no mudets. Datum Maioric.

ARM. AH-19. f. 191v.

(1). Plural de "juz". Cada un dels termes administratius amb que estava dividida Mallorca a l'època de la dominació musulmana i que serviren de base al repartiment entre el Rei i els seus magnats.

(2). En parlar de fites resulta necessari aclarir que les actuals fites visibles a la partió del terme no tenen res a veure amb el segle XIV, ja que són del segle XIX.

GABRIEL BIBILONI TROBAT

NOTA A LA TRANSCRIPCIÓ: Aquelles parts de la transcripció que aparèixen entre X...X a l'original estan tatxats. Els punts suspensius ..., estan en el lloc d'una paraula que no ha estat transcrita.

PINA

PINA, UN LLOGARET AGRADÓS

La majoria dels qui hem nat a Pina, tant si hi vivim com no, ens interessam pels petits i grossos problemes que poden passar a la nostra petita comunitat deixant de banda la política, alegrant-nos de tot el que ens sembla bo i guapo i rebutjant allò que no ens ho pareix tant. Així feim una petita crítica-lloança que, a vegades, ens pot sortir versada, com diria el poeta.

Entre glosa i poesia / el versador troba espai / potser diga qualche dia / lo que no havia dit mai.

Poble meu i com t'estim
amb amor que mai es cansa
i en porer a tu m'arrim
perque estic ple d'anyorança.

Grats records de la infantesa
que es temps allunya per lleis
potser en falti saviesa
per glosar-te com mereis.

La llar dels avis honrada
que visqueren tots aquí
fores la dolça morada
dels qui et varen construí.

Ets fonament i escombra
de nostra casa pairal
i es teus arbres donen ombra
a tot habitant cabal.

Carrers guapos i espaiosos
per on s'hi passetja sol i vent
pels visitants curiosos
ets paisatge atraient.

Tens zones ajardinades
que fan s'entorn molt més bell
a ses persones de tu enamorades
mos fas treure es capell.

Un terme accidentat
alts i baixos en planura
fent un conjunt variat
que t'envolta d'hermosura.

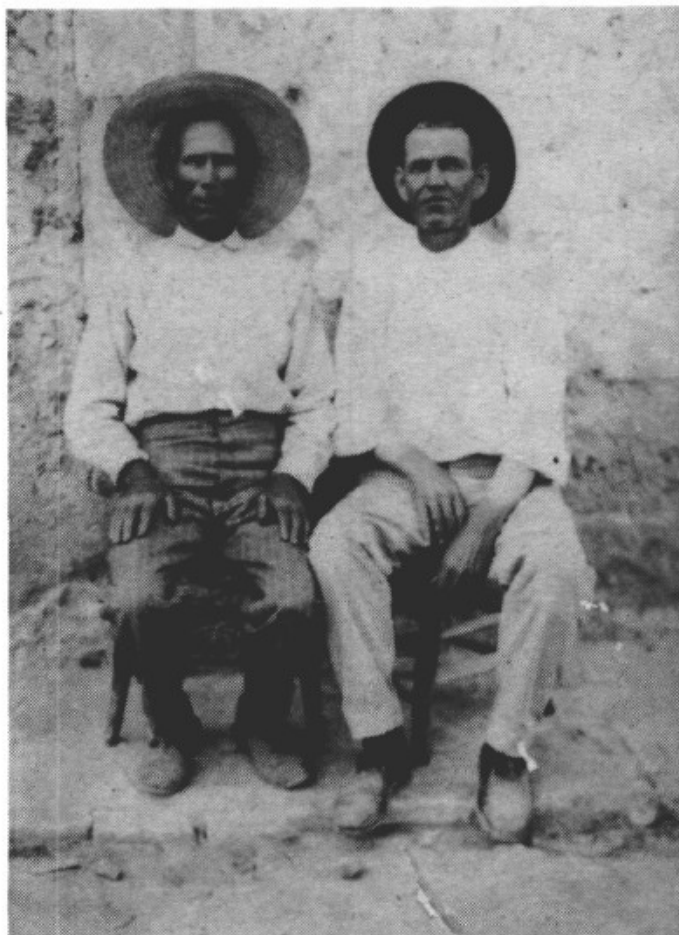
I ara tot sia malgrat
perdràs sa fisonomia
per un bloc tot adosat
sense escrúpols ni mania.

Tu seràs víctima innocent
de tan cruel salvatjada
per un pla de tot carent
que a ningú gens li agrada.

I parlen d'ecologia
perseguint s'obra il.legal
¿no serà sa medecina
molt més dolenta que es mal?

I per això poble meu
jo que encara t'estim tant
i creu-me que me sap greu
que perdis el teu encant.

BERNAT COLL SUREDA

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Magdalena Vanrell Sastre, Josep Ribas Gallard, va morir dia 30 d'octubre als 82 anys.
 morí a Randa dia 9 de novembre als 72 anys.

Gabriel Salom Oliver, va morir a Pina als 83 anys dia 25 de octubre.

Andreu Gelabert Bibiloni, Bernat Llompart Miralles, Mateu Mairata Mulet, va morir dia 12 de novembre als 72 anys.
 va morir dia 18 de novembre als 73 anys.
 va morir dia 7 de novembre als 79 anys.

NAIXEMENTS

Bartomeu Pou Mulet va néixer dia 5 de novembre i és fill de Pere i Maria.
 Oscar López Ruiz va néixer dia 9 de novembre i és fill de Bartolomé i de Pilar.
 Jaime Mesquida Luque va néixer dia 22 de novembre i és fill de Jaime i Antonia.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Grup nombrós d'excursionistes posant damunt l'era de batre de la Rota de'n Cotó, entre Muntanya i Pastoritx, quan feien la meravellosa ruta que de Bunyola els mena a Valldemossa.

ACTIVITATS

Dia 12 de desembre, excursió a Es Capdellà, Puig Grua i cases de Galatzó. És una excursió no gaire difícil i curta. Podríem dur per torrar i organitzar una torrada a l'hora de dinar.

Apunteu-vos a Jerònia Cañellas, Tfn. 66.52.49. La partida és a les 9' - des de Sa Plaça.

Dia 24 de desembre, després de matines, festejarem la nit de Nadal amb la tradicional xocolatada al nostre local social. VOS ESPERAM A TOTS!

Vos desitjam BONES FESTES DE NADAL I MOLTS D'ANYS.

COMPONENTS DE **LA BANDA DE MÚSICA D'ALGAIDA**

Maria Francisca Osuna Isern Flauta	LLorenç Jaume Sastre Saxofó Tenor
Margalida Oliver Vanrell Flauta	Pere Vanrell Saxofó Baríton
Gabriel Oliver Garau Clarinet	Francesc Ramis Oliver Trompeta
Francisca M. Vanrell Vanrell Clarinet	Miquel Ramon Oliver Trompeta
Damià Molada Rosselló Clarinet	Esteve Mulet Trompeta
Antònia Jaume Clarinet	Joan Oliver Bibiloni Trompeta
Catalina Pou Clarinet	Alexandre Mulet Ballester Trompeta
Bartomeu Salas Mascaró Clarinet	Jordi Juan Sastre Trompeta
Isabel Fullana Clarinet	Gabriel Jaume Ferriol Trompeta
Jaume Pou Clarinet	Gabriel Pou Fliscorn
Catalina Trobat Clarinet	Antoni Cirer Trombó
Catalina Ferragut Clarinet	Bartomeu Mas Orell Trombó
Catalina Puigserver Alorda Clarinet	Antoni Cañellas Bombardí
Francisca M. Pons Balaguer Clarinet	Joan Oliver Garau Bombardí
Jerònia M. Vanrell Tomàs Clarinet	Antoni Puigserver Tuba
Gaspar Gelabert Clarinet	Francesc Garau Tuba
Antònia Mas Orell Clarinet	Miquel Puigserver Salas Percussió
Vicenç Daviu Mulet Clarinet	Pere Ferragut Percussió
Jerònia Cañellas Rubí Saxofó Alt	David Robles Percussió
Maria Maciana Ramis Oliver Saxofó Alt	Jerònia Trobat Saxofó Alt

(UNA XERRADETA... acabament)

Es Cadafal és com ca vostra?

Els dies de festa, quan tocam, sí. Però ara hem descobert que la zona situada abaix del cadafal té més bona sonoritat. A més, ja som tants que damunt el cadafal no hi cabem, ha tornat petit. Tampoc ja cabem aquí on assajam, cada setmana, a la Casa de la Vila. La veritat és que la Plaça d'Algaida, per la gent que ve a les actuacions és un poc grossa.

Quin escenari vos agradaria trepitjar?

No estaria malament tocar un dia al Teatre Principal de Ciutat. Ja que és un lloc on és fàcil reunir a un bon públic.

Que' hi manca i que sobra a la Banda d'Algaida?

A vegades hi sobra un poc de bulla i trui i hi manca un poc més d'esforç per part dels músics. Necessitam més lloc i més instruments: un títbal, un baix, una tuba...

Com es comporta el públic algaidí?

Tot depèn de l'escenari del concert. Darrerament ens han demanat molts de bisos. Enguany als dos concerts que férem noltros i al que va fer la Banda de Montuiri durant l'estiu, la gent va respondre molt bé. De cada dia la gent té més cultura musical. Si la banda milloràs la seva cultura musical, el públic també la milloraria.

Si enlloc de fer 4 o 5 concerts a l'any en féssim 14 o 15 la gent tendria una educació musical més adequada.

Si estassiu afiliats a un sindicat, quines reivindicacions ferieu?

És una qüestió conflictiva. Depèn de per què es toca, si per necessitat o per gust.

(Un trompeta comenta)

Jo demanaria que les institucions recolguessin més les trobades de bandes. La subvenció que el Consell Insular dona per la participació de les formacions musicals a les trobades ajuda a moltes bandes a poder subsistir. Si no fos per això moltes desapareixerien.

Les bandes ens hauríem d'ajudar unes a les altres. Mantenir-les és difícil; els instruments, per començar, són molt cars i el pressupost a vegades no es suficient.

El finançament privat, per altra banda, a Algaida existeix. Actualment hi ha 125 socis que col·laboren amb unes modestes quotes. S'ha d'agraciar la seva contribució. Hi ha bandes que no la tenen.

El director de la banda n'Emili Robles, després d'acabar la xerradeta, comenta que dirigir als músics algaidins és fàcil. Un veterà, n'Antoni Rosselló, diu que encara que a vegades facin molt de trui, tots tenen molt bons sentiments.

A la pregunta: Quina peça dedicaria als músics? el director contesta: "Apunts simfònics", de J. GONZALO GOMEZ, un tema on es relata un viatge, ja que creu que tots els components de la banda passarien gust de realitzar-lo.

Des d'aquest territori d'ES SAIG desitjam un bon viatge a tots els components de la banda.

Biel Sastre

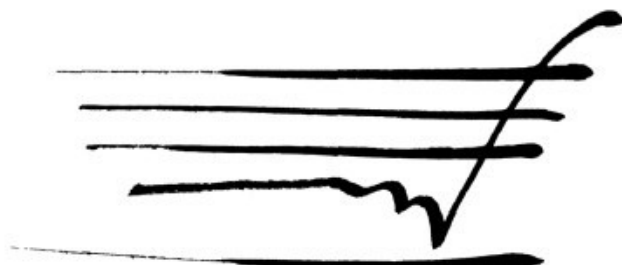
(amb l'ajuda de Biel "Torres")

Solucions als mots encruats

Horitzontals: 1. mitològica. 2. om. tef. mar. 3. ninades. Mo. 4. otomana. ID. 5. tav. lloa. 6. ebenista. N. 7. illeta. fi. 8. selvàtic. M. 9. M. sacarosa. 10. és. camàlic.

Verticals: 1. monoteisme. 2. imitable. S. 3. t. novells. 4. ótam. nevac. 5. Leda. Itaca. 6. ofèn. sàtam. 7. g. salt. ira. 8. IM. la. col. 9. camiò. F. Si. 10. arodanimac.

UNA XERRADETA AMB...

LA BANDA DE MÚSICA D'ALGAIDA

Aquesta és una xerradeta coral, amb molts de protagonistes. El que hi trobareu aquí són opinions individuals, que formen part d'un col·lectiu: la BANDA DE MÚSICA D'ALGAIDA. Que juntament amb l'ORFEO CASTELLITX celebraren el passat diumenge, dia 28 de Novembre la festivitat de Santa Cecília, patrona dels músics.

Què és un bon músic?

És una persona que té una afició i que té cura de la feina que fa, que estudia i es preocupa de millorar.

"Caballeria Rusticana" és la millor sintonia per a un Reality-Show?

(N'Emili Robles fa la tonada i un dels músics respon)

La millor seria "NOCHEBUENA", crec que és una de les peces més significatives de la Banda, és un pasdoble molt festiu. És un tema fàcil, graciós i que quedaria bé, no té moltes complicacions.

La música de Banda, és culta o popular?

Abarca els dos estils, n'hi ha de popular per a tocar al carrer i n'hi ha de culta, més apropiada per tocar, per exemple, a un teatre.

(Un component de la secció de trompetes respon)

Jo crec que és una música popular que es pot tocar amb molta cultura.

Els components de la Banda opinen que el seu director és massa bon al·lot, que ho consent tot, que ho sap dur i que és un tio "wai". Però també n'hi ha qualcun que troba que s'hauria d'imposar un poc més. Això sí, quasi tots coincideixen amb el tema que l'hi dedicarien: València.

Per esser músic hi has de néixer o en pots aprendre?

En pots aprendre però t'ha d'agradar. Si hi neixen, molt millor. És el mateix que un que neix poeta.

Si tens uns fets innats dins la música és fantàstic. No és un defecte físic, és una virtut.

Té sexe la música? (Un component del grup de trompetes contesta).

En FELLINI a una de les seves pel·lícules diu: "EL CLARINETE ES LA POLLA DE LA ORQUESTA" amb això està dit tot.

I a la Banda d'Algaida predomina el sexemascull o el femení?

Hi ha més homes. Quan les al·lotes tornen majors fugen de la banda pels motius que siguin. Dones majors no n'hi ha cap a la nostra formació, però sí a altres bandes.

Afageix un clarinet:

Aquí, a Algaida, esper que sigui l'expectació i que les jovenetes que hi ha actualment continuïn fent feina dins la banda de música.

La culpa d'això la té la cultura. Abans la música estava vetada a les dones. Hi ha un detall molt interessant, a l'ORQUESTRA JOVE DE LES BALEARS, formada fa un any, hi ha bastantes dones.

En aquest moment el director interromp per comunicar que la premsa informava que aquesta orquestra ja s'ha desfet i que s'ha convertit una altra vegada en el que era abans: l'orquestra del Conservatori de Ciutat.

(segueix a la pàgina anterior)